

Tekst ujednolicony

zarządzenia Nr 41/2017 Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 8 sierpnia 2017 r. w sprawie nadania Statutu Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, uwzględniający zmiany wprowadzone przez zarządzenie Nr 49/2017 Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 25 września 2017 r., zarządzenie Nr 23/2018 Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 24 maja 2018 r., zarządzenie Nr 15/2019 Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 24 kwietnia 2019 r., zarządzenie Nr 37/2019 Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 23 września 2019 r., zarządzenie Nr 13/2021 Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 18 sierpnia 2021 r., zarządzenie Nr 24/2021 Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 10 listopada 2021 r., zarządzenie Nr 36/2022 Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 25 lipca 2022 r., zarządzenie Nr 7/2023 Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 28 lutego 2023 r., zarządzenie Nr 41/2024 Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 1 lipca 2024 r., zarządzenie Nr 56/2024 Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 27 września 2024 r., zarządzenie Nr 68/2024 Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 17 grudnia 2024 r., zarządzenie Nr 32/2025 Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 25 sierpnia 2025 r. oraz zarządzenie Nr 55/2025 Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 18 grudnia 2025 r.

ZARZĄDZENIE Nr 41/2017

RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

z dnia 8 sierpnia 2017 r.

w sprawie nadania Statutu Biura Rzecznika Praw Obywatelskich

Na podstawie art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2017 r. poz. 958) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich nadaje się Statut, stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2.

1. Dotychczasowe wewnętrzne akty normatywne zachowują swoją moc do czasu ich uchylenia.
2. Ilekroć w wewnętrznych aktach normatywnych i innych dokumentach Biura mowa jest lub wprost odwołanie do statutu Biura Rzecznika Praw Obywatelskich lub regulaminu organizacyjnego Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, rozumie się przez to odwołanie do niniejszego Statutu.

§ 3.

Tracą moc następujące zarządzenia Rzecznika Praw Obywatelskich:

- 1) Nr 36/2014 z dnia 18 grudnia 2014 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Zespołowi Informatyki;
- 2) Nr 40/2014 z dnia 20 grudnia 2014 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Zespołowi do spraw Równego Traktowania i Ochrony Praw Osób z Niepełnosprawnościami;
- 3) Nr 45/2015 z dnia 19 listopada 2015 r. w sprawie nadania statutu Biuru Rzecznika Praw Obywatelskich;
- 4) Nr 50/2015 z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Biuru Rzecznika Praw Obywatelskich, zmienione zarządzeniem Nr 13/2016 z dnia 31 marca 2016 r. oraz zarządzeniem Nr 31/2016 z dnia 30 czerwca 2016 r.;
- 5) Nr 52/2016 z dnia 22 grudnia 2016 r. w sprawie nazw stosowanych przez Zespół „Krajowy Mechanizm Prewencji”.

§ 4.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Rzecznik Praw Obywatelskich

Adam Bodnar

STATUT BIURA RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1.

1. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, zwane dalej „Biurem”, jest jednostką pomocniczą Rzecznika Praw Obywatelskich, zwanego dalej „Rzecznikiem”.
2. Biuro zapewnia wykonywanie zadań Rzecznika określonych w szczególności w ustawie z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich, zwanej dalej „ustawą”.
3. Zadania i organizację Biura określa Statut Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, zwany dalej „Statutem”.

§ 2.

1. Rzecznik kieruje Biurem przy pomocy Zastępców Rzecznika.
2. W czasie nieobecności Rzecznika pracą Biura kieruje wyznaczony przez niego Zastępca Rzecznika.
3. Zastępcy Rzecznika mogą być upoważnieni do wnoszenia prawnych środków zaskarżenia oraz występowania z wnioskami, o których mowa w art. 14 i 16 ustawy.
4. Zakresy zadań Zastępców Rzecznika określa Rzecznik w drodze zarządzeń.

§ 3.

1. W Biurze działają ustanowieni przez Rzecznika Pełnomocnicy Terenowi.
2. (uchylony).
3. (uchylony).

§ 4.

Pracownicy Biura działają z upoważnienia Rzecznika i w jego imieniu.

Rozdział 2

Organizacja Biura

§ 5.

1. W skład Biura wchodzi następujące jednostki organizacyjne:
 - 1) Biuro Dyrektora Generalnego;
 - 2) Biuro Pełnomocnika Terenowego w Gdańsku;
 - 3) Biuro Pełnomocnika Terenowego w Katowicach;
 - 4) Biuro Pełnomocnika Terenowego we Wrocławiu;
 - 5) Centrum Projektów Społecznych;
 - 6) Główni Koordynatorzy Rzecznika Praw Obywatelskich;
 - 7) (uchylony);
 - 8) Zespół do spraw Żołnierzy i Funkcjonariuszy;
 - 9) Zespół do spraw Równego Traktowania;
 - 10) Zespół do spraw Wykonywania Kar;
 - 11) Zespół Kontaktów z Mediami i Komunikacji Społecznej;
 - 12) Zespół „Krajowy Mechanizm Prewencji”, zwany również: Zespołem „Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur” albo Zespołem „Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur, Okrutnego, Nieludzkiego i Ponizającego Traktowania oraz Karania”;
 - 13) Zespół Prawa Administracyjnego i Gospodarczego;
 - 14) Zespół Prawa Cywilnego;
 - 15) Zespół Prawa Karnego;
 - 16) Zespół Prawa Konstytucyjnego, Międzynarodowego i Europejskiego;
 - 17) Zespół Prawa Pracy i Zabezpieczenia Społecznego;
 - 18) Zespół Wstępnej Oceny Wniosków;
 - 19) Zespół do spraw Prezydialnych i Współpracy Międzynarodowej;
 - 20) Zespół do spraw Sygnalistów;
 - 21) Zespół Praw Migrantów.
2. Bezpośredni nadzór merytoryczny nad jednostkami organizacyjnymi, o których mowa w ust. 1 pkt 2-4, 8-10, 12-18, 20 i 21, sprawuje wyznaczony Zastępca Rzecznika.
3. Szczegółowy zakres zadań, organizację wewnętrzną i tryb pracy jednostek organizacyjnych Biura, o których mowa w ust. 1, określają wewnętrzne regulaminy organizacyjne.

4. Schemat organizacyjny Biura stanowi załącznik do Statutu.

§ 6.

1. Jednostkami organizacyjnymi kierują:

- 1) Głównymi Koordynatorami Rzecznika Praw Obywatelskich - Rzecznik;
- 2) Biurem Dyrektora Generalnego - Dyrektor Generalny;
- 3) Biurami Pełnomocników Terenowych - Pełnomocnicy Terenowi;
- 4) Zespołami i Centrum Projektów Społecznych - Dyrektorzy;
- 5) Wydziałami - Naczelnicy.

2. W razie nieobsadzenia stanowiska Dyrektora Generalnego, Pełnomocnika Terenowego, Dyrektora lub Naczelnika, Rzecznik może powierzyć pełnienie obowiązków, na czas określony, innemu pracownikowi Biura albo przejąć kierowanie jednostką organizacyjną.

3. W ramach jednostek organizacyjnych, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1, 9-19, mogą być tworzone Wydziały i Działy.

4. Wydziałami kierują Naczelnicy, chyba że Wydziałem bezpośrednio kieruje Rzecznik, Dyrektor Generalny, Dyrektor albo ich Zastępcy.

5. Działami kierują Kierownicy, chyba że Działem bezpośrednio kieruje Naczelnik Wydziału.

§ 7.

Jednostki organizacyjne, o których mowa w § 5 ust. 1, zapewniają w ramach swoich właściwości, na podstawie upoważnień, zastępstwo procesowe Rzecznika przed Trybunałem Konstytucyjnym, Sądem Najwyższym i innymi sądami, w sprawach należących do ich właściwości.

§ 8.

1. Dyrektora Generalnego oraz Dyrektorów powołuje i odwołuje Rzecznik.

2. Rzecznik, na wniosek Dyrektora Generalnego, Dyrektora, Pełnomocnika Terenowego albo z własnej inicjatywy, powołuje i odwołuje odpowiednio Zastępcę Dyrektora Generalnego, Zastępcę Dyrektora albo Zastępcę Pełnomocnika Terenowego.

3. Rzecznik, na wniosek Dyrektora Generalnego, Dyrektora albo z własnej inicjatywy, powołuje i odwołuje Naczelnika Wydziału.
4. Rzecznik, na wniosek Dyrektora Generalnego, Dyrektora albo z własnej inicjatywy, powołuje i odwołuje Kierownika Działu.

§ 9.

1. W sprawach wymagających kompleksowej współpracy jednostek organizacyjnych Biura i podmiotów zewnętrznych, Rzecznik może powołać i odwołać Głównych Koordynatorów.
2. Główni Koordynatorzy Rzecznika Praw Obywatelskich mogą posługiwać się zamiennie nazwą „Pełnomocnicy Rzecznika Praw Obywatelskich”.
3. Zakres zadań i tryb pracy Głównych Koordynatorów określa Rzecznik w drodze zarządzeń.

§ 10.

W Biurze działa Inspektor Ochrony Danych, który realizuje zadania związane z zapewnieniem przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych i podlega bezpośrednio Rzecznikowi.

§ 10a.

Przy Rzeczniku mogą działać Komisje Ekspertów, Rada Doradcza, Rada Senioralna oraz komisje, zespoły i grupy robocze.

Rozdział 3

Dyrektor Generalny

§ 11.

1. Dyrektor Generalny zapewnia właściwe funkcjonowanie Biura pod względem organizacyjnym i finansowym.
2. Do obowiązków Dyrektora Generalnego należy:
 - 1) reprezentowanie Biura w sprawach majątkowych, budżetowych, administracyjnych, w sprawach ze stosunków cywilnoprawnych oraz ze stosunku pracy;

- 2) nadzór nad przygotowaniem i terminowym przedstawieniem organom zewnętrznym projektu budżetu z części 08 oraz wykonywaniem budżetu;
 - 3) wykonywanie czynności „kierownika zamawiającego” w zakresie udzielania zamówień publicznych;
 - 4) przedkładanie Rzecznikowi projektów zarządzeń, decyzji, postanowień i innych dokumentów;
 - 5) przedkładanie Rzecznikowi wniosków w zakresie liczby etatów w Biurze i ich podziału między jednostki i komórki organizacyjne Biura;
 - 6) zlecanie ekspertyz i opinii prawnych.
3. Dyrektor Generalny wykonuje również inne zadania zlecone przez Rzecznika.
 4. Dyrektor Generalny na bieżąco przekazuje Rzecznikowi informacje o pracy Biura i realizacji jego zadań.
 5. Dyrektor Generalny może udzielać dalszych upoważnień w sprawach należących do jego właściwości.
 6. Dyrektor Generalny upoważniony jest do podpisywania w imieniu Rzecznika jako kierownika państwowej jednostki budżetowej:
 - 1) sprawozdań budżetowych;
 - 2) sprawozdań w zakresie operacji finansowych;
 - 3) sprawozdań budżetowych w układzie zadaniowym;
 - 4) sprawozdań finansowych;
 - 5) formularzy planistycznych.
 7. Dyrektor Generalny upoważniony jest do:
 - 1) składania w imieniu Rzecznika jako kierownika państwowej jednostki budżetowej podpisów elektronicznych w Informatycznym Systemie Obsługi Budżetu Państwa pod dokumentami oraz sprawozdaniami wymienionymi w § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa;
 - 2) składania w imieniu Rzecznika jako kierownika państwowej jednostki budżetowej podpisów elektronicznych oraz współakceptowania z Głównym Księgowym w Informatycznym Systemie Obsługi Budżetu Państwa pod wnioskami o:
 - a) decyzje Ministra Finansów;
 - b) korektę decyzji Ministra Finansów.

§ 12.

1. W czasie nieobecności Dyrektora Generalnego, zastępuje go Zastępca Dyrektora Generalnego lub inna osoba wyznaczona odpowiednio przez Dyrektora Generalnego lub Zastępcę Dyrektora Generalnego, w porozumieniu z Rzecznikiem.
2. Zakres działania Zastępcy Dyrektora Generalnego określa Dyktor Generalny.
3. Obsługę Dyrektora Generalnego zapewnia Biuro Dyrektora Generalnego.

§ 13.

W ramach Biura Dyrektora Generalnego działa:

- 1) Główny Księgowy, który realizuje zadania określone w przepisach o finansach publicznych i podlega bezpośrednio Rzecznikowi;
- 2) Pełnomocnik do spraw Ochrony Informacji Niejawnych, który realizuje zadania związane z zapewnieniem przestrzegania przepisów o ochronie informacji niejawnych i podlega bezpośrednio Rzecznikowi;
- 3) Inspektor do spraw Bezpieczeństwa Higieny Pracy, który realizuje zadania z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, wynikające z obowiązujących powszechnie przepisów prawa i podlega bezpośrednio Rzecznikowi.

§ 14.

Dyrektor Generalny określa, w drodze decyzji, sprawy organizacyjno-administracyjne i techniczne związane z prawidłowym funkcjonowaniem Biura.

Rozdział 4

Pełnomocnicy Terenowi

§ 15.

1. Pełnomocnik Terenowy, jako przedstawiciel Rzecznika na obszarze swojej właściwości terytorialnej, rozpoznaje wnioski kierowane do Biura Pełnomocnika Terenowego, współpracuje i utrzymuje kontakty z władzami publicznymi, organizacjami społecznymi i innymi reprezentantami życia społecznego w zakresie zadań Rzecznika.
2. Pełnomocnik Terenowy jest pracownikiem Biura wykonującym, w powierzonym mu

zakresie, zadania Rzecznika w terenie.

3. Do Pełnomocnika Terenowego stosuje się przepisy dotyczące Dyrektorów Zespołów Biura.

4. W czasie nieobecności Pełnomocnika Terenowego jego zadania wykonuje Zastępca Pełnomocnika Terenowego albo pracownik wyznaczony przez Pełnomocnika Terenowego.

4a. Przy Pełnomocniku Terenowym mogą działać zespoły eksperckie.

5. Szczegółowy zakres i tryb działania Pełnomocników Terenowych określa Rzecznik w drodze zarządzenia.

§ 16.

1. Obsługę Pełnomocnika Terenowego zapewnia podległe mu Biuro Pełnomocnika Terenowego.

2. (uchylony).

3. Do pracowników Biura Pełnomocnika Terenowego stosuje się przepisy dotyczące pracowników Biura.

4. Obsługę Pełnomocnika Terenowego w zakresie spraw osobowych, wynagrodzeń finansowych oraz spraw związanych z zaopatrzeniem i wyposażeniem miejsc pracy prowadzi Biuro Dyrektora Generalnego.

§ 17.

Do zakresu działania Biur Pełnomocników Terenowych należy:

- 1) rozpatrywanie spraw z zakresu właściwości jednostek i komórek organizacyjnych Biura, które wpływają z obszarów właściwości terytorialnej Pełnomocników Terenowych;
- 2) udzielanie wyjaśnień i wskazywanie przysługujących środków działania osobom zgłaszającym się osobiście lub telefonicznie;
- 3) informowanie o możliwościach wykorzystania kompetencji Rzecznika w indywidualnych sprawach;
- 4) informowanie interesantów o wystąpieniach generalnych Rzecznika oraz o podejmowanych przez Rzecznika inicjatywach społecznych;
- 5) przekazywanie interesantom wiedzy niezbędnej do samodzielnego rozpatrywania

własnej sprawy, m.in. w formie wydruków przepisów, wzorów pism procesowych oraz poradników i publikacji Biura;

- 6) przekazywanie spraw należących do właściwości innych jednostek i komórek organizacyjnych Biura do tych jednostek i komórek w celu ich prowadzenia;
- 7) wykonywanie innych zadań zleconych przez Rzecznika lub Zastępcę Rzecznika.

Rozdział 5

Przepis końcowy

§ 18.

Rzecznik określa, w drodze zarządzeń i decyzji, organizację wewnętrzną, zakres zadań i tryb pracy jednostek organizacyjnych Biura, Komisji Ekspertów, Rad Społecznych i innych ciał działających przy Rzeczniku oraz inne sprawy związane z prawidłowym funkcjonowaniem Biura.